

Alsósokra hangolva - Médiatudatosságot fejlesztő feladatok

3-4. évfolyamos diákoknak

Bevezető

A feladatok harmadik-negyedik évfolyamos gyerekeknek készültek. Céljuk, hogy akár egy-egy feladat kapcsán is lehessen médiaértéssel, médiatudatossággal foglalkozni a tanórákon.

A feladatok leírásában szerepel a feladat célja, a feladat által érintett fogalmak felsorolása. Megtalálható továbbá, hogy milyen műveltségi területhez, tantárgyhoz kapcsolható, és hogy milyen képességeket fejleszt. Jeleztük, ha a feladat megoldásához előzetes tudás szükséges.

Szeretnénk ezekkel a feladatokkal lehetőséget kínálni, hogy matematika, etika, vizuális kultúra, környezetismeret vagy technika és tervezés órán is lehessen a gyerekekkel médiahasználatról beszélgetni, fontos médiajelenségeket vizsgálni röviden. A feladatok általában több tantárgy anyagát ötvözik, a feladat leírásában jeleztük, hogy melyek ezek a tantárgyak. A kiegészítő feladatokban ötleteket adunk arra, hogyan lehetne az adott feladatot egy másik tantárgy óráján felhasználni. Legtöbbször komplex feladatokról van szó, például számolás, mérés és alaprajz értelmezése szükséges a megoldáshoz, tehát egyszerre több tantárgy tudásanyagát mozgatják meg.

A feladatokkal a mindennapi élethez szükséges gyakorlatias gondolkodást is szeretnénk fejleszteni, ezért általában ilyen részük is van, például: ha internetkábel vesziünk a másik szobában található számítógéphez, akkor olyan hosszú vezetékkel kell venni, amely a fal átfúrása nélkül is elér a megfelelő helyre.

A fogalmak és témák a 2020-as NAT kerettanterveihez igazodnak.

A feladatok szabadon változtathatók, átalakíthatók, új kérdésekkel bővíthetők vagy rövidíthetők, más megközelítéssel, újragondolással más tantárgyak óráin is használhatók.

Minden feladat után megtalálható a megoldása. A médiaértési, médiahasználati tanuláshoz magyarázatot is adunk, illetve ajánlunk olyan forrásokat, amelyekből tájékozódni lehet.

Ha lehetséges, a feladatot IKT eszközökön való felhasználásra alkalmas formátumban is elérhetővé tesszük. A legtöbb feladatnak éppen ezért van ppt-s változata, mert ez nem igényli semmilyen szoftver, applikáció telepítését, a PowerPoint segítségével használhatók.

Ki mit vigyen?

A feladat célja:	<i>Megbeszélni a gyerekekkel, hogy melyik okos eszköz mire való, melyiket mire célszerű használni, az okos eszközök balesetmentes használata.</i>
Kulcsfogalmak:	<i>Okos eszköz, okos telefon, tablet, laptop.</i>
Érintett műveltségi területek:	<i>Digitális kultúra, technika és tervezés, matematika.</i>
A feladat által fejlesztett képességek:	<i>Logikus gondolkodás, kép értelmezése, tudatos eszközhasználat, veszélyhelyzetek felismerése, mérés.</i>
Munkaforma:	<i>Egyéni, páros, csoportmunka.</i>
Előzetes tudás:	<i>Okos eszköz, veszélyhelyzet, baleset.</i>
Szükséges eszközök:	<i>A feladat kinyomtatva vagy kivetítve.</i>

Ki mit vigyen?

Szabóék öten vannak a családban: Tomi, Julcsi, Laci és a szüleik. Holnap mozgalmas napja lesz a családnak, mert Tomi kirándulni megy, Julcsi délután szeretne kitölteni egy online tesztet, amelyet szorgalmi feladatként adott fel a kémiatanára. Laci egy kiselőadáson dolgozik már több mint egy hete, már csak annyi híja van, hogy megvágja a videókat, amelyeket fel akar használni az előadás során, és leírja az előadás szövegét. Holnap viszont be kell mutatnia a tanárának a kiselőadás anyagát, tehát ezeket mindenképpen be kell fejeznie délutánra.

Az alábbi képen a család okoseszközeit láthatod:

- Miből lehet tudni, hogy a kép egy felnőtt asztalát mutatja?
- Segíts elosztani az eszközöket Szabóéknak! Mit vigyen Tomi a kirándulásra, melyik eszközön dolgozzon Julcsi és melyiken Laci? Miért?
- Nézd meg alaposan a képet! Miből adódhat veszélyes helyzet?
- A laptop képernyőjének szélére sok cetli van ragasztva. Ezek könnyen leeshetnek, ha valaki a táskájába teszi az eszközt. Tudnál valamilyen digitális megoldást, valamilyen alkalmazást ajánlani a cetlik helyett?

Kiegészítő feladatok

Magyar nyelv és irodalom:

Tomi mindenáron a laptopot vinné a kirándulásra. Győzd meg legalább három érvel, hogy ez nem jó ötlet!

Matematika:

Tomi osztályfőnöke azt kérte, hogy – mivel sokat fognak sétálni – a csomagjuk súlya ne haladja meg az 5 kg-ot. Vihetné-e a laptopot Tomi, ha a táskája eddig 4 kg, a laptop leírásában pedig az szerepel, hogy a súlya 1250 gramm?

Megoldás

- a) Miből lehet tudni, hogy a kép egy felnőtt asztalát mutatja?

Abból tudhatjuk, hogy egy csésze kávé is látunk a képen.

- b) Segíts elosztani az eszközöket Szabóéknak! Mit vigyen Tomi a kirándulásra, melyik eszközön dolgozzon Julcsi és melyiken Laci? Miért?

Tomi vigye a telefont, mert azon tud üzeni, hogy mikor menjenek érte az iskola elé, illetve tud fényképeket készíteni a kirándulásról. A telefon kis helyen is elfér, Tomi a zsebében is viheti akár, hogy ne hagyja el, és ennek az eszköznek a súlya is csekély.

Julcsi a tableten ki tudja tölteni az online tesztet, mert internetezni a tablettel is tud, de nincs szüksége speciális szoftverekre vagy billentyűzetre.

Laci használja a laptopot, mert különleges szoftverekre lesz szüksége a vágáshoz és a szövegszerkesztéshez, gépelni is sokkal kényelmesebb billentyűzettel.

- c) Nézd meg alaposan a képet! Miből adóthat veszélyes helyzet?

Alapvetően abból, hogy innivaló és ennivaló van az okoseszközök mellett. Ha a kávé ráborul a laptpra, akkor jelentős anyagi kárt tud okozni, hiszen tönkreteheti az eszközt.

- d) A laptop képernyőjének szélére sok cetli van ragasztva. Ezek könnyen leeshetnek, ha valaki a táskájába teszi az eszközt. Tudnál valamilyen digitális megoldást, valamilyen alkalmazást ajánlani a cetlik helyett?

A Windowsban például a Sticky Notes vagy Cetlik alkalmazás, de okostelefonokra is rengeteg ilyen jellegű applikáció letölthető. Felhőalapú például a Padlet és a Lonoit.

Kiegészítő feladatok

Magyar nyelv és irodalom:

Tom mindenáron a laptopot vinné a kirándulásra. Győzd meg legalább három érvel, hogy ez nem jó ötlet!

Lappal nem lehet vagy nehézkes fotózni, pedig egy kiránduláson érdemes készíteni néhány képet emlékeknek.

Egy laptop jóval nehezebb, mint egy telefon, sokkal rosszabb lesz egész nap cipelni.

Egy telefont sokkal könnyebb elővenni és elrakni, mint egy laptopot, hiszen a zsebünkben is elfér.

A laptopot csak akkor tudná mindig magánál tartani, ha a táskáját is mindenhol hurocolná, hiszen csak abban fér el az eszköz, de így a mosdóba is táskával kellene mennie.

Matematika:

Tom osztályfőnöke azt kérte, hogy – mivel sokat fognak sétálni – a csomagjuk súlya ne haladja meg az 5 kg-ot. Vihetné-e a laptopot Tomi, ha a táskája eddig 4 kg, a laptop leírásában pedig az szerepel, hogy a laptop súlya 1250 gramm?

Nem viheti Tomi a laptopot.

$$1250g = 1000g + 250g = 1kg + 250g$$

$$4kg + 1kg + 250g = 5kg + 250g$$

$$5kg + 250g > 5kg$$